

No 3. "Üts Fut 085736? 1

Katte ma meeste wäijel

"ütte Kange räife Saddamiske perräst

Imprimatus

Dorpat 29 October 1813

Leitor Roth.

Jakkap nink Märt.

Jakkap. Kuus Käsi Käüp Märt? Sinna
ollet ikkes weel ni ärräkamatu nink
ärräheititu?

Märt. Kuus fis! Kas sa näet, siin om
kik minno lotus mahha lötu, minno
nink minno häise nink laste üllespidda-
minne räisest ärräpörrotetu! Ka hölg om
kukkan! - Märane lotus jääp mulle ülle?
Minna pea ommatidega külja koolma,
kui miije armotikkko moisa wannamba
henda miije päle ei hakkesta, nink meid
tullewa süggiseni ei sööta - minna wain!
wiija nink rahha wölg om mul ka marja!
Nüüd om kik kaddanu!

Jakkap. kik kaddanu! Märt? Kas
faiwane Esja om ka ärräkoolnu?

Märt. Minna ei tija, kuus sinna nida
wöit kōnnelda. Minkaga saad sinna
sen ajastajan omme latfid söötma?
Nink sinnul om weel ennamba, nink
kik omma weel weikesse - kuus sin-
na ni rahholik wöit olla? Kas sinno
töist lotust wöis olla, kui mul om?

Jakkap. Minno lotust lois minna hüla
publi ramatur, sen Jummalikkun towo-
tuusen

+

+

+

Hebrealistille ram: päät. xii, w. s. 6.

Minno poig, ärräarwago mitte alwasf
Isfanda karristamist, nink ärramingo
meelen nõrgasf, kui sa temmast nõh-
heldat. Sest kedda Isfand armastap,
sedda karristap temma.

+

+

+

Annungu fies da H. Pöyri: dal Wutro Pöyri
wird mit großen Ehre gebrüdet, w. wo wir
mit den alle Drückfesseln nennig sind.

tusjen (Hebreallistille ram: 13 pärvikin
 6 werjin): Minna ei tahha sinno mitte
ülle kää heita, ei ka sinno mahha jätta.
 Ne finnatse sonnu lätjiwa mul soamette.
 Kui minna nüüd se räise saddamis se per-
 räst wäljän läts nink minna omma
 nurme ni ärräpörrötetu Cöis, tulliwä
 nemma mulla ^{jälle} meelde. Minna ikki kül,
 ent minna ütli ka: Se Hhand om andnu
se Hhand om ärräwötneu, Hhand nimme
olgo kättetu.

Märt. Nink sinna wöis weel, nida üttele
 nink Hhand nimme kitta! Sedda ei usfa
 minna mitte.

Jakkap. Sinna tijat welli, ei minna ei
 wölfi. Ent minna tuane omma Jumma-
 lat, kää minno wilja minno nurmest
 ärräwöt. Temma om minno Ersa, kää
 minno armastap, nink kää minno ei woi
 mahhajätta. Temma om kige wäggesenne,
 nink jowwap kül minno nink minno
 lattiid üllerpiddada nink löta, ka se
 räise saddamis se perräst.

Märt. Oh Jakkap! Kui minna sedda
 ka wöis usku!

Jakkap.

Jakkap. Mitte mitte? Doe enaage Jummalä
 lönnan, nink palte, fis saat sinna sedda
 kül uskma nink teeda sama, ei Jum-
 mat neid mahha ei jätta, kumma temma
 päle lootwa. Ent Jummatat nink temma
 iselikkho armo meij wälja oppime meij
 enaage piiblitamatun tundma.

Märt. Se moisa tarre pöis Jaan ütlet
 nüüd hilja, ei temma omma Herräst
 olles kuulnu üttelema: Miil ei olles
 piiblitamatust waja, Jummalä armo
 opma tundma. Se nurm, ne puu, päiw,
 kü nink tähte, olles se kige parrembra-
 mat, nink labbi inimenne wöis nähta,
 nink luggeda, kui wäega Jummalä nüid
 inimisfi armastap.

Jakkap. Armas welle! Kae nink loe jo
 nüüd sinno nurmest, kun räisk sinno
 wilja nink lotust om mahha lönn, mis
 om siin kirjotetu?

Märt. Siin saifap nink om kirjotetu:
 Jummalä ei armasta neid inimisfi mitte.
 Temma tahkap sedda waist Märt temma
 lastega laste nälja ärräkoolda!

Jakkap. Ersa näet, welle! ni pättap in-
 niminne omma taiwäh Ersa wasta, kää

arm

—pri—

arm om, kui samma middäge töist om-
mar piibler teep, kui sedda pühha rama-
tut, kumba summala waim Prowectille
nink a portille om soamette andnu nink
neid käsknu sedda kirjotada. Temma
paad neide soamin neid jummalitko
sonu, nink nidade kirjotawa nemma
sedda ramatut, kelle kirjwa meiji sedda
teed summala pole löwwame. Seot üt-
sik kulutaminne ei olle eale inimisestahh-
miserit ette todnu, eny summala pühha
inimiss, omma kõnneleku, pühhaswai-
murt ajetu. // Septi rem: 1. 21. Kä nüüd
kigert soamerst ^{uflap nink} sedda teep, mer summal
piibli ramatun kässp tetta, se ei sa
johd ütfinda sekinnethe ma pääl õnnis,
rakkoliki nink täüs lotuist ollema,
eny ka surma perräst iggawes õnsar
sama.

Märt. Ent kes woip nida ellada, kui
piibli ramatun saijap? Kui minna, ei
olle kawwa, stemmeni päle, kaibofi nida
kätte kümme Rublade perräst, kumbe temma
mul wölgo om, siw ütlet mul meiji kerk-

Esjand

4
Esjand: armas märt, jätta sedda kai-
bust mahha, leppe enuambest sinno lähhen.
Vaga armun ärrä nink wotta ~~se~~ neid
kümme Rublad, kumba temma sinno
niiüd angap anda nink kanna temma-
ga neide töis kümme Rublade perräst kel-
u waffe ajastagani, summal saap sinno
se eest õnnistama. — Minna wastuti,
ei mitte, auwoliki kerk Esjand, kuimul
middäge ei olle, siw ei sa keage mul
middäge kinkma, nink kui minna pea
marma, mes minna wölgo olle, siw ei
kanna ka keage minnoga. Paksemb
werri, kui wesfi.

Jakkap. Miak pole siw meiji auwoliki
kerk Esjand sinno om mannistanu,
se om summala sonna päle põhjandetu.
Seot saäl saijap: armasta omma lähhen-
bat kui heuda eesti. Nink meiji õn-
nisteggija ütlet: olge armolikkoi, nink
siwi taiwane Esja armoliki om. — Oh!
armas welle, kä ennege kigert soamerst
ni takhap ellada, kui piibli ramatun
saijap, se palkep ka heenele summala
kaest joudo, nink säräst jaatap se
pühha

puhka Waim, kui ütse Emma omma last.
Temma saap temmale sedda möda üks
ennämb jõudo andma, kui se temmale
üts töömeel saap, henda parrandada,
Janni kui se temmale hõlpsar nink ar-
mas lät, temma sõna nink kässude per-
rätetta. Ent ~~kik~~^{mitte} ei tahha sedda; nei-
ma armastawa sedda ilma nink me
ilman om ni waega nink sedda pattu.
Ead Eosja arm, ei olle neide sirslen.

Kik tahtwa kül taiwa sirsle tulla, ent
neima ei tahha se mitte sedda teed kü-
wa, kumb taiwa pole saatap.

Märt. Minna sowwa ka kül taiwa sirs-
lada, kui minna surma pääle mötä.
Ja, armas Jakkap, minna pea sinno
üllestuunistama, et minna bis pelglik-
kui lä, nink minna wõtta hennel ette,
henda weel enne minno surma õigede
ümbrekäända.

Jakkap. Ent mink perräst ei tahha sinna
sedda mitte nüüd parhilla sel sinnaftel
sinno ajal tetta nink perrämötelda,
mer sinno henge rakkole tarwis tullep.
Kas sinna tijat, et sinna sedda weel

eddirpeide

eddirpeide wõit tetta? Sedda pikken-
bält ütse innininne omma pattust käändisega
wiwip, sedda rassmb lät temma parran-
daminne, ehk wakherit saap se temmale
wimate woimatta. Enne kui sa kai-
ges saad, si allanda henda, nink kui
pattu aig om, si kana ümbre. (Sarak
Jakkap, ram: pät: 18, w. 23.) - Mes ar-
wat sinna kül sinno sullasiot Jaanist,
ka ikkes kõrgin oli nink ni hirmsatte
wand nink kik suggusid rop-sõnnu
Könnel nink tõiatega riidlemisen nink
pessimisen ette, Kar temnel weel aig
oli henda parrandada, kui temma -
tus.

haino-põningo päält makha satte nink
seddameid ärräkoli?
Märt. Ah! se om kül tõi si! - Kui
minna minnewel käwajal üllejer-
we saniga lät nink se jä minno al
katski mure ^{nink} minna jerwe sirsle jatti,
nink minno hobben ärraup, si taw
minna suurt henge oteto - minna möt-
li nink pelgfi jo põrgutte minnema.
Kik minno pattu, kumbe minna jo am-
muke olli ärräunnetanu, nink neist

olle hoolnu tulluwa minno silmi ette nink
maelde. Oh Jummal! se olli üts hirmus
oh, kumba minna fir tuusi. minna er
mõtle mitte omna naif nink laste päle
enng euneg pörge päle! Jummal loiidko!
minno säratte hengy okko uff minno sur-
ma wote päle —

Jakkap. Oppi se siosfest sinno On-
nisteggija armo tundma, Märt, sin-
ma er laste sinno mitte ärraupputeta,
enng lähät sinnole inioiwissi, kumba
sinno weest wälja tömbjwa, ninkand
sinnole weel aiga, henda parandada.
Nüüd, Märt, tulle eggel pühhal
päiwel päle launad minno mannu,
fir tahkame meije töine töisjga piib-
li ramatua luggeda — sest nüüd, kui
sinna ollet waibor sanu, er la sinna
mitte ennamb pühhal päiwel ninkot-
zin isma, ^{nink joma} kui ennemuste.

Märt. Oh! se saap nüüd ka kaut ollama!
Ent siski ^{uttes} mul, Jakkap, kas se kül
pat wöis olla, kui inuiminne mõnd klapi-
wina ennamb wöttap nink sest romolik-
kus lät.

Jakkap. uttes üttele ennambest: nink sest
jobnuw

lät jobnuw lät. Se om suur pat, nink
Jummalast ärräkeeltes; sest ütse k jodit
ei sa Jummal rikki siise. Sinna woi jofe-
da effi henejett nink ommast ikkast ärrä-
arwada, kui kahjotik liigjominne om. Kui
sinna pühhal päiwel öddaagoni, nink wah-
kest ka keste ofeni, ollet joonu, kui ras-
se saap siansole fir espäiwel tööd tetta?
Sinna pä om haig, sinna ollet ütse öel
innimenne nink többine. Kui küüd jo
fian ilma ütse särane petlik room, kum-
ba se liigjominne mõnnin tannin saap,
mitte päiwel melapakkas nink többilte Im-
leap, mer siana arwat, er temma sinno
päle õnnetor leggema iggawetse ello siise,
kui siana se libbi ei ütseinda sinno ikko,
enng ka siana hage ollet ärräkuhtokotau.

Märt. Se om kül töisjine! Ent siski näe
minna, et töisje sedda weel liggeta m büst
leggema minno. Parne lähetele, kui sinna
tinan lät, kuitao nemma jälle jowa?

Jakkap. Töisje päle ei pea sinna mitte se
polest kaema, muido lät se ütse sinno omma
hengy hütkan. Sinna peat esfi henejett
Jummal kohtoseen ütse körd körtma. Nink

Kui

Kui sinna ka neid pattu ai te, kumbe sinna
näet, kõiist inimisist leggwat, siski ei ole
sinna weel mitte pokkas pattust, ni kui sinna
kül oled tundnu, kui sinna wiinewel käw-
ajal jerve sisen satit niuk pea alles ärrä-
apputetus sanna. Summala sõnna ütles
niuk tunnistap kikiist inimisist. Kik
omna pattuse —

Märt. Sis oled sinna j^{esi}okka üts pattane,
Ja kKap!

JakKap. Ja wiistist, minna olle pattane,
niuk se teep mul waega haiget! Ent minna
tunne niuk armasta ka omna õnnisteg-
gijad, keä se ärrä appitaninne om miije
pattu eest; niuk minna waide, temma
läbbi õiges niuk parrandetus sada,
et Summal temma perräst minnole
säkhar armolike olla. Kae, Märt,
sedda es sa miije mitte tundma, kui
meile piibleramat es olle. Temma kulu-
tap meile Jesusst Kristurbst, Summala
sojast miije õnnisteggijast algmist
offani niuk peap sedda meile ette
Lunnartajar

Lunnartajar. Keddä Summal miije ärräpäst-
niisk perräst om lähätanu, niuk, ette kül
temma ütles^{si} pattuste^{si} ette^{si} tanna, siski
miije^{si} patta eest pattuse om tanna, kui
pattast nukkelnu, et miije saartom ten-
nastijä Summala õigusst temma sisse.
(2 Korintil: pät: S. w. 11.) - Kelle läbbi niuk
Kelle perräst Summal meid ni waega
om armastanu, et Summal sedda miije
eest om ärräandnu, et kik, kumma
temma sisse uskwa, kuokka ei sa, enge
igga west ello sawa - Kellest meile se
armo oppust om sanna, niuk keä meile
sedda kigatäweli kKumbat eentkojo om - pi-
aanu kike hä niuk Summala tahdmissig-
gemiist pol.

Märt. Sedda kik, niuk paljo ennamb oppes-
tap meid ka miije kerk Esand. Ent, welle
JakKap, kui se Händ Jesus neid inimisist
ni waega armastap, niuk perräst om temma
heile järäst suurt räise lähätanu, niuk
minna ütles waiper fakter tanna?

JakKap. Sedda saad sinna kül sedda
sama, niuk perräst temma sedda, ette kik,
niuk siir saad sinna näggema, et ka sisse-
gard

gest armust tulli. Se Maad Jeesus kirjap, et
sinna henda eane eisa mitte kama pole känd-
ma, Gnni kui sinna hädän ollet. Kui
sinna nüüd Tedda allandlikkull, soamelik-
kull nink töemelikkull palled, et kama
sinno nink sinno naist nink lastid et tah-
ka laste jälja koolda, nink kama kulp
sinno palwe - sest kama ei olle midäke
woimatta - si saal sinna Tedda ka rak-
kama armastada. Nink kui sinna Tedda
õigde armastat, si saal sinna ka aida
pattu wikkama, sest et temma nüüd wikkap.
Ja sinna saal ikma, kui sinna weel nõrgus-
sest pattu kirj lakkat. Si saal sinna Tedda
pallama temma pükka waimo perräst,
et temma sinno jalkatar nink sinno
joudo auuar, kik pattu pak kama kui
nüüd siugu. Nink Tedda saap se Önnis-
gija hääl meel teggema, sest et temma
takkhap, et kik peawa tötte tundmiselle
tullema nink õnjat sama, nink sinno
armastap.

Mär. Oh! armastap Temma minno weel.

minno,

minno,

Kia minna ikker ni wannu, joobnus henda
jo nink wölfi! Oh! welle, nüüd tulle minna
tötte tundmiselle - minna olle üts juust
pattane! üts ärräke idonee nink ärrä-
suunitu innimiehe, nink olle ärräteeni-
nu, hukkka minnema - Kuis Jeesus minno
weel woip armastada? Ent siirki wois
ni olla, sest kama om jo minno minne-
wal kawa jal weel ärräpasta, et minna
weel juba ärrä ei uppe, nink kama om
minno mittotõrd raspet nink kangist
többerit awwitama nink jälle hõwes-
tennu nink üllerpiddane ellon - me-
se perräst peap temma minno weel ar-
mastama nink minno lunge taktma
ärräpasta - Ja, welle, minna takka hääl
meel sinno ga piibli ramalan luggeda,
kui eanez temma kirj saisap, et se Maad
Jeesus minno armastap.

Pakkap. Ja, si kirjap sääl mitman paigan,
nink sinna woit Tedda sääl eisi luggeda,
et temma armust kirj innimiste wasta
om ärrä koolnu nink omma werd om

ärrä-

arravallanu, et eggaüttele nink ka mulle
nink sinnole totust wois olla pattu andis.
admirist.

Märt. Oh Jakkap bedda olle minna jor
jagdatte kuulau kolia nink Kerkun,
ent se lõnna ei olle mulle weel mittakun-
nag ni sojanette lannu, kui parhilla.

Armas Jakkap, kui õnnis olet sinna,
et sul üts piibleramat om, nink et sinna
Jummala lõnna armastet nink prukit.
oh! et eggaüttele inimesettele üts piibler-
mat oller, nink et kiki ka bedda häite
prukit, fir saar ka eggaütte opma,
õnnef sada.

Jakkap. Kas sinna ei olle kuulnu, et nüüd
peawa paljo piibli marahwala trükkitus
sama? Peterburgi linan omma se tarbis
mitto suure nink auja Herra nink Provat
paljo rahha kokko pandnu, ja miije
armolinne Keiser Eofi om ^{tuhat} 25000 Rublad
andnu, nink saap eddispeide eggal ajarta-
jal 10 ^{tuhat} ~~000~~ Rublad ^{se tagant} andma. Ka Rigan
nink Tardo Linan nink Kuura maal
omma paljo Saxe Kigst Saipurst nouwo

Kokko

Kokko piddanu nink marwa eggal
ajartajal rahha, et se est Jummala
lõnna tette nink ma keel peap trük-
kitus sama. Mõtle efi, Jummala om
woorast rahwast, woora ma siin,
kawwen siirt, tol pool merre, ärra-
tanu, rahha sija läkkatada, et siin
miije ma keelen piibleramatuid pea-
wa trükkitus sama, nink et eggaüt-
te odawa hinna üst Jummala lõnna
wois sada nink ne waise bedda il-
ma. Märt. Jakkap.

Märt. Marane ma ise om. Jakkap. Inglima. Saäl
omma paljo tuhkanda inimesse, kum-
ma miije Affandit Jesust kiristust
lõamest armastawa. Nink seit et nem-
ma teedwa, kui wäega temma henda
rõmustap, kui kiki pattatse iggawel-
seit surmast nink hukkatust ärra-
põtetet sawa, fir ei holi nemma üt-
te. Keit rahhast nink larkwa se est
Jummala lõnna trükkitada, mink siijest
kiki, ka ne waise, woowa oppi tundma,
pattu woimustest ärrapõtetet nink

Jummala

Jummala lausis sada.

märt. Jummal onnistago sedda auja rakkaust
Angli ma sissen. Jummal onnistago äsfiar-
rälikkult meiji armolikkko Keisri nink
kiki, kumma meiji äppadal se surffl rö-
mo tahtwa tetta, üllirokkerte! Nink
meiji tahtame, kui eäb aig om, piiblin
lugge da.

Sakkap. Ja, nink pallelda, et pükha
waim meid tahtas oppetada, kikkfl-
gerte tunda nink moija nink häste
se perrä tetta, mer meiji Coeme.

märt. Laus meid ka töiste eest Jum-
malat pallelda, et nemma issonwa
nink jaanonewa Jummala sonna tund-
ni se perrä - Ent Sakkap ütle mulle:
kas se wastne Testament, kumb niid
wastpiste saap trükkitus sama, ni
muudmatta saap jäma, kui se, mer jo
käin om. ~~Et se saap se nink ka se
wast wist perrä müsideker sama
kui se wastne laulu-rapiat, kellel
nink rakkaust üt ap nink nink p,~~
paljo

~~paljo om se nink se meid se nink ka se tetta
wast wist perrä müsideker sama
kui se wastne laulu-rapiat, kellel
nink rakkaust üt ap nink nink p,~~

Sakkap. Jummala sonna man ei woi mid-
dage umbremudukker sada. Jummal
om ka ikkes omna sonna ülle walwawu,
et semma mõne tuhkanda ajastaja
ni ajari muudmatta on jäma. Ne auja
Herrä, kumma neid piiblinama luid
lastwa trükkita, peawa ka köwwarte
se päle, et se man niidake ei pea müde-
litur sama. Ent, armas welli, se wast-
ne Testament om niist Ewangelistit.
nink Apostolist Kreeka Keelen Kirjo-
tetu nink 127 ajastaja een ma-
kele perrä ärrätölkatu. Istajast
se ni ajari om ka meiji ma-keel epi
paljo selgembäs lännu, nink se wastne
Testamentin, kumb tallinan senl 139
ajastajan om trükkitu, omma mõn-
nen paikun ne sonna selgembäs
ärrätölkatu, kui meiji wastne Testa-
mentin Tarto-ma Keelen saisap.

Am-

Se perräst

Se perrast ei pea meie mitte sedda inoer
punnema eht wakerd ehwaste nürripma
kui meije su enge paljo ennambert handa
romustama, kui meije su waffon Tarta-
mentin, ~~see~~ ~~see~~ kumb nüüd meije ajel
Tarta-ma-keelen saap trükkitus
sama, siin nink saäl mõndesõnna,
kumbe polest trükkimisfn nink ärrä-
tölkniisfn om effitus sanu, selgembide
sõnnude läbbi same löidma trükkitu
nink ärrätölketu ollewat, ni kui sedda
mul meije auwolik oppetaja, ~~see~~ Käe
Ka köiwaste se selge Jummalasõnna
päle peap nink kemma perra oppetp,
om ärräpõletanu. Jummalasõnna
om nink jääp firkie ikkies muudmatta,
nink Jummalasõnna wäggi õnnistusele
kigille, kumma sedda kindma usfuga
luggewa nink köidwa, nink sedda
ennamb, sedda selgemb temma om
ärrätölketu — Nüüd tulle minnoga.

Jakkap Mart. Jummal olgo kikketu
nink teennatu! Minna la nüüd ~~see~~ ^{minno}

nurme
Mart

mant
maist nurmest, kumb raiptol om ärräpõr-
rotetu, Kergemba soamega nink köif
loturbga ärrä, kui minna tulli. Min-
na ütli nüüd ka: Iffand om andne,
Iffand om ärräwõtnu, Iffanda nimme
olgo kikketu! Jesus armastap minno
nink temma ei sa minno mitte mah-
hajätma. Temma om wäggew, aw-
witama.

Jakkap. Palje ennege! Temma om
ütelnu: Matt: 7, 7. Pallege, si saap
teile sama antus: Otske, si teije
sade löidma: Kopputage, si saap
teile sama ütli awwatus.

Mõllemba ^{liwa} laut ~~see~~ ärräminnen se
wiisiperra: Kes Jummalat ni lapp-

1. Nüüd olle minna pohja löidru,
Mink pääl ma lotust pohjanda;
Se om mo Jesus, ke om tulnu,
Jäält, Jofast, sure armoga.
Se pohki ikkies kindmas jääp,
Kui ma nink taiwas hukka läap.

